

Hoe vergaat het de arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa in Nederland?

Sinds enkele jaren zien we dat er in de tuinbouw- en vleessector steeds meer gebruik wordt gemaakt van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa (MOE). Hoe is het voor hen om te werken in Nederland? Hoe verloopt de communicatie tussen hen en Nederlanders? Voor deze Nieuwsbrief Arbeid heeft de redactie wat interviews afgenomen.

Ola Chojecka en Andreas Prochniak zijn sinds 1 oktober 2009 in dienst van FNV Bondgenoten. Hun taak is het voorlichten van Poolse werknemers in de tuinbouwsector. Zij vertellen hen over hun rechten en plichten en de weg in Nederland. Over wat hun CAO inhoudt, wat ze moeten regelen als ze hier (tijdelijk) komen werken en waar ze rekening mee moeten houden.

Ola: "We werken vanuit het regiokantoor Amsterdam van FNV Bondgenoten en zijn in het hele land actief. Door met zoveel mogelijk mensen in gesprek te gaan, samen te werken met andere instanties en personen die zich ook concentreren op dit thema, kunnen we veel bereiken. De Poolse werknemers geven de informatie, die ze van ons krijgen, aan elkaar door. Uiteindelijk komen zij zo sterker te staan op de werkvloer."

"Het grootste probleem met migrantenwerknemers in de tuinbouw (maar dit komt ook heel duidelijk voor in de andere sectoren) is de uitholling van de CAO. Daardoor komen ook de Nederlandse werknemers zwakker te staan op de arbeidsmarkt" aldus Ola. "De malafide uitzendbureaus zijn in deze sector goed vertegenwoordigd. Het niet correct betalen van allerlei toeslagen zoals overuren en vakantiedagen en de onredelijke en onwettige hoge boetes zijn nog maar een paar problemen die we tegen komen. Daarnaast hebben de Poolse werknemers te kampen met te hoge kosten voor huisvesting en zorgverzekering. Voor een klein bungalowhuisje wordt wel eens 1400,- euro per maand betaald. Uitzendbureaus hebben ook constructies bedacht waardoor de Midden en Oost-Europese uitzendkracht altijd blijft hangen op het minimumloon, ongeacht zijn ervaring en het aantal gewerkte jaren bij hetzelfde bedrijf."

"Wij werken aan het verbeteren van de positie en het vergroten van zelfredzaamheid van werknemers uit MOE-landen: hoe sterker en beter hun status is des te minder worden de algemeen geldende arbeidsvoorwaarden in de Tuinbouwsector uitgehold. Wanneer de MOE-medewerkers een sterkere positie innemen op de arbeidsmarkt, kunnen zij samen met hun Nederlandse collega's opkomen voor de rechten van de werknemers. Als de uitzendkracht het werk voor minder geld kan doen, dan kan de vaste kracht toch ook wel voor iets minder harder werken? Dat is oneerlijke concurrentie. Op het moment dat ook buitenlandse werknemers hetzelfde krijgen betaald als hun Nederlandse collega's, dan is die oneerlijke concurrentie verdwenen. Nederlandse en buitenlandse werknemers moeten zich dan ook voor gelijke beloning inzetten."

Ola en Andreas gaan niet alleen op bedrijven langs, maar zij komen ook bij de Poolse werknemers thuis, op campings

bijvoorbeeld. Daar luisteren zij naar hun verhalen en beantwoorden hun vragen. Ook houden zij spreekuren en organiseren zij informatiebijeenkomsten. ←

Meer informatie:

FNV Bondgenoten

Ola Chojecka en/of Andreas Prochniak

Tel.: (020) -5856000

De redactie wilde de mening horen van een Pool die werkzaam is in de tuinbouwsector.

Krzysztof Szumniak stond de redactie te woord:

- **Hoe lang werk je (al) bij deze werkgever?**

Een jaar

- **Hoe lang werk je al in Nederland?**

Vanaf 2001 ben ik hier gekomen, gelijk aan het werk gegaan. De eerste jaren waren verschrikkelijk. Ik werkte voor verschillende werkgevers en ben toen rot behandeld, oneerlijk betaald e.d. Ik werk nu sinds een jaar bij een hele goede werkgever.

- **Hoe ben je aan deze baan gekomen?**

Via een Nederlandse kennis die ik via mijn vorige werk heb leren kennen.

- **Is het wat je ervan verwacht hebt?**

Ja, ik heb absoluut niets te klagen, mijn werkgever heeft mij veel geholpen. Hij heeft mij gelijk een contract voor drie jaar gegeven en mij geholpen een hypotheek af te sluiten. Af en toe helpt hij mij met het invullen van verscheidene formulieren, wanneer de taal te moeilijk wordt.

- **Vind je het een leuke baan? Wat zou je anders willen zien?**

Ja, ik heb het erg naar mijn zin. Eigenlijk ben ik met alles tevreden. Als ik echt iets zou moeten veranderen, zou ik wat personen in willen ruilen, waar ik niet goed mee overweg kan. Maar ja, iedereen heeft wel eens iemand op zijn werk waar je het niet mee kan vinden.

- **Is het een baan die naar je eigen kunnen en opleiding/scholing is?**

Van beroep ben ik banketbakker. Maar dit verdiende te weinig in Polen. Je moet dan je eigen banketbakkerij beginnen, maar daar had ik nog geen geld voor. Vervolgens heb ik nog heel kort achter de kassa gewerkt, een paar maanden, totdat ik als 19-jarige het leger in ging. Daar werd ik opgeleid tot chauffeur van de brandweer binnen het leger. Vlak nadat ik

alles had afgerond ben ik naar Nederland gegaan.

- **Hoe lang zou je in Nederland willen blijven werken? Zelfde baan? Iets anders?**

Ik wil hier vooralsnog blijven, ik heb net een huis gekocht. Met mijn baan ben ik erg tevreden, maar als ik verder droom dan zou ik misschien over een aantal jaar weer bij de brandweer willen werken.

- **Hoe vind je het om niet in je "eigen" land aan het werk te (kunnen?) zijn?**

Ik hoef hier niet te vechten voor mijn leven, in Polen is het nu overleven of opgeven. Dat is vooral in de dorpen het geval, in de grote steden hebben de mensen het iets beter. Er is een groot verschil. Sowieso is er meer werk in de steden. Ik kom zelf uit een dorp en van het weinige werk dat er was kon ik niet overleven.

- **Krijg je hetzelfde betaald als je collega uit Nederland? Hoe vind je dat?**

Ik krijg hetzelfde als alle anderen, mijn chef behandelt iedereen hetzelfde. Ik weet dat ik het goed heb getroffen. Helaas ben ik meer een uitzondering. Ik hoor vaak van kennissen dat ze onderbetaald worden en veel moeten betalen voor slechte huisvesting.

- **Hoe vind je de samenwerking met "Nederlandse" collega's? Wat vind je leuk? Wat is er niet leuk aan?**

Ik kan het prima vinden met mijn collega's, maar ik vind de Nederlander toch raar. Als het al kwart voor vijf is, zitten ze op hun klokje te kijken en af te tellen wanneer ze naar huis kunnen! Klokslag vijf uur gaat iedereen naar huis. Zo zijn Polen niet, als we langer moeten werken, dan doen we dat graag voor onze werkgever. Er gebeurt je niks als je even wat langer doorwerkt. Daarom irriteert het mij dat men zo veel afgeeft op Polen en hun drankgebruik. Als ik zo zou wonen als sommige jongens, maandenlang met vreemden op één kluitje in een drie kamersbungalow of omgebouwde schuur in "the middle of nowhere", zou ik ook gaan zuipen. Bovendien heb ik nog geen Nederlander leren kennen die met een kater aan het werk gaat en zijn werk goed doet, een Pool wel.

- **Wat zou je graag anders zien in de samenwerking met je collega's?**

Ik zou willen dat mijn collega's wat sneller werkten. Daar waar ik om 14.00 uur klaar ben met hetzelfde werk, werkt mijn Nederlandse collega tot 16.00 uur, dus ga ik hem helpen. Ook zou ik graag willen dat ze vaker uit zichzelf andere collega's hielpen. Kortom: ik zou willen zien dat we meer samenwerken.

- **Wat is er leuk aan (werken in-) Nederland? Wat is er niet leuk aan (werken in-) Nederland?**

Werk is werk. Ik ben in het weekend vrij, in Polen werkte ik ook in het weekend. Dat is het enige voordeel wat ik kan bedenken. Ik verdien hier wel meer, maar ik geef hier ook meer uit. Ik leef hier. Ik geef hier mijn geld uit, betaal belasting, doe boodschappen, betaal huur of hypotheek.

- **Wat is je ervaring met "wonen" in Nederland?**

Ik heb acht jaar slechte ervaringen, nu een jaar eindelijk goed.

- **Wat heb je geleerd van je Nederlandse collega?**

Veel koffie drinken Nederlanders drinken echt veel en vaak koffie! en de taal natuurlijk.

- **Wat kan er beter geregeld worden in Nederland als je hier als buitenlander komt werken?**

Alles hahaha, het is hier te bureaucratisch. Maar dat is het in

Polen ook. ←■

De redactie wilde ook de mening horen van een Nederlander. Hij is werkzaam in sector vlees.

- **Hoe lang werk je al bij je huidige werkgever?**

33 jaar in de sector, zes jaar bij huidige werkgever.

- **Vind je het een leuke baan?**

Ja, ik vind het een leuke baan, vooral de omgang met andere mensen waardeer ik.

- **Wat zou je anders willen doen?**

Ik zou het leuk vinden als er meer geluisterd wordt naar mensen. Bijvoorbeeld mensen die al zo lang in het vak zitten, kunnen veel vakkennis overdragen. Zelfs op het gebied van rendement. Maar men is niet (meer) geïnteresseerd. We zien ook dingen gebeuren terwijl het beter kan. We willen steeds opnieuw het wiel uitvinden.

- **Hoe vind je het om EU-collega's te hebben?**

Ik heb een stuk of twintig directe Poolse en Turkse collega's, dat vind ik soms lastig door de taalbarrière. Soms is het communiceren met handen en voeten.

- **Werk je echt met hen / hem / haar samen?**

Ja, ik werk daar direct mee samen. Ik ben direct afhankelijk van hen.

- **Wat vind je leuk aan de samenwerking?**

Leuk / grappig vind ik dat door de taalbarrière een Babylonische spraakverwarring optreedt. Bijvoorbeeld als ik vraag een bepaald materiaal op te halen, komen ze met iets heel anders terug!

- **Wat vind je niet leuk aan de samenwerking?**

In bovengenoemd voorbeeld vind ik de spraakverwarring niet altijd leuk. Ik kan het materiaal dan beter zelf ophalen. De spraakverwarring gaat de hele dag door. Op een gegeven moment loop ik dan tegen een muur aan om iemand iets te kunnen leren.

- **Krijg je hetzelfde betaald als je EU-collega?**

Nee, ik denk het niet, ik weet het wel zeker van niet. Ik zie wel eens hun loonbriefjes en dat is echt niet hetzelfde.

- **Hoe vind je dat?**

Bedonderd, die jongens doen praktisch hetzelfde en hebben dan ook recht op hetzelfde betaald te worden. Ze doen hun werk ook goed!

- **Hoe communiceer je met collega's die geen Nederlands spreken?**

Met handen en voeten.

- **Hoe zie jij het liefst het samenwerken met EU-collega's?**

Wat is een ideale situatie? Ideaal is dat je elkaar goed kan verstaan en daardoor goed kan samenwerken.

- **Wat heb je geleerd van je EU-collega's?**

Scheldwoorden!

- **Wat kan er beter geregeld worden hier in Nederland (Wet / regelgeving/ CAO o.i.d.) voor buitenlanders als die hier (tijdelijk) werken?**

Wat beter geregeld moet worden is de huisvesting, en beloning 'gelijk werk gelijk loon'. Als een (Poolse) werknemer wijzer wordt dan wordt die al snel geloosd. Zelfs als ze met ons praten wordt het door een voorman in de gaten gehouden. Ze worden dan gewaarschuwd als ze weer met mij praten. Die misstanden doen mijn haren recht overeind laten staan. De uitbuiting nu is moderne slavernij! In Amerika is het afgeschaft en hier in volle glorie hersteld! ←■

